

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp Wet verplichte GGZ
portefeuillehouder Klaas Sloots
informant Oosting, Pelle (2433)
medeopstellers Ivens, Maarten (2427)

afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen Voorstel: Beslisnota Wet verplichte GGZ

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van de te verwachten effecten van de WVGZ.
2. In te stemmen met de projectmatige aanpak van de implementatie van de WVGZ.
3. Hiervoor een budget beschikbaar te stellen vanaf 01-10-2018; voor 2018 € 23.111,- en voor 2019 wordt € 33.182.
4. Deze kosten te dekken uit de reserve incidentele bestedingen

Beslisnota voor de raad

Datum 10 september 2018

Openbaar

Onderwerp Wet verplichte GGZ
Versienummer 0.2

Portefeuillehouder K. Sloots
Informant Pelle Oosting
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon (038) 498 2433
Email P.oosting@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 3.2.1 We voorkomen (verder) maatschappelijk uitval of overlast door het bieden van passende zorg en ondersteuning richting maatschappelijk herstel

Begroting wijzigen Ja

Dekking ten laste van Reserve incidentele bestedingen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 Kennis te nemen van de te verwachten effecten van de WVGGZ.
- 2 In te stemmen met de projectmatige aanpak van de implementatie van de WGGZ.
- 3 Hiervoor een budget beschikbaar te stellen vanaf 01-10-2018; voor 2018 € 23.111,- en voor 2019 wordt € 33.182.
- 4 Deze kosten te dekken uit de reserve incidentele bestedingen.

Datum 10 september 2018

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

De Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet BOPZ) wordt 1 januari 2020 vervangen door de Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (WVGGZ). De nieuwe wet is bedoeld om, voordat een opname noodzakelijk is, meer en in eerder stadium te kunnen doen voor psychiatrische patiënten. Gericht op hun eigen bescherming, bescherming van de omgeving en/of de bescherming van de samenleving. Gemeenten worden verantwoordelijk voor deze nieuwe taak zonder dat er vooralsnog middelen beschikbaar worden gesteld vanuit het Rijk. Een gedegen implementatie is vereist; in deze nota wordt ingegaan op de voorbereiding van de invoering van deze nieuwe taak.

Beoogd effect

Het beoogde effect is de adequate implementatie van de nieuwe wet en daarbij behorende werkwijze. Een beoogd effect is ook een goede inschatting maken van de structurele werkzaamheden en benodigde inrichting van de organisatie als gevolg van de inwerkingtreding van de wet.

Voor de implementatie van de wetswijziging, het vanuit gemeente Zwolle samen met gemeenten in de regio IJssel en Vecht voeren van overleg met het Rijk en regionale partners daarover, is het noodzakelijk om dit met een projectmatig voorbereiding en begeleiding op te pakken. Dit vraagt extra capaciteit bovenop de bestaande capaciteit. Vanuit dat project kan ook afstemming met betrokken partners in de regio (waaronder ggz, OM, politie, andere regiogemeenten) worden aangestuurd. En het door de wet voorgeschreven regionale overleg worden ingericht. NB. Het rijk stel voor de implementatie en uitvoering van deze nieuwe wettelijke taak geen middelen beschikbaar. Het is van belang een sterke bestuurlijke lobby op te zetten om dit te agenderen en te pleiten voor structurele middelen.

Datum 10 september 2018

Argumenten voor een projectmatige aanpak

1. Effecten invoering WVGZ

- a. Staat open voor iedereen die melding wil doen van eventuele noodzaak tot verplichte zorg bij een persoon. Het college moet binnen 14 dagen verkennend onderzoek doen, de conclusie terug melden en bij noodzaak verplichte zorg een aanvraag indienen bij het Openbaar Ministerie (OM) die op basis daarvan beslist over doen van aanvraag verplichte zorg bij de rechter.
- b. Terug melden van conclusie in onderzoek hoeft alleen als melder tot de naasten van betrokkene behoort. Tevens moet het college het rapport van het verkennend rapport doorsturen naar het OM als conclusie van het onderzoek geen noodzaak aangeeft, maar de melder tot de naasten van betrokkene behoort.
- c. Voor psychogeriatrische en situaties met verstandelijke handicap geeft de WZD de burgemeester de bevoegdheid in crisissituaties een IBS (Inbewaringstelling: verplichte opname in een inrichting) op te leggen als het gevaar wordt veroorzaakt door het gedrag van de persoon als gevolg van zijn psychogeriatrische aandoening of verstandelijke handicap, dan wel als gevolg van een daarmee gepaard gaande psychische stoornis of een combinatie hiervan.
- d. De crisismaatregel kan gemandateerd worden aan wethouders, zoals nu ook het geval is bij het opleggen van een IBS. Waar hier burgemeester staat kan ook worden gelezen 'wethouder in mandaat'
- e. Het is nog niet duidelijk of hiervoor externe deskundigheid ingekocht mag worden. Het invoeren van een dergelijk meldingsmogelijkheid kan aanleiding zijn voor een toename van meldingen bij de gemeente. De meldingen moeten in korte tijd deskundig worden beoordeeld en doorgezet worden naar het OM. De sterke rechtspositie voor betrokkenen zelf, maar ook voor de melders, evenals het belang van een zorgvuldig onderzoek en advies, maakt het afbreukrisico voor het college aanzienlijk.

Datum 10 september 2018

1.2 De IBS (inbewaringstelling) wordt vervangen door de 'crisismaatregel'

- a. Er moeten door de burgemeester meer afwegingen per casus worden gedaan omdat sprake is van meer maatwerk:

-belangrijkste is dat er meer mogelijkheden zijn in soorten verplichte zorg (opname, extramuraal, thuis). Er moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm;

-meer aandacht voor participatie van de betrokkene in de samenleving en meer invloed van de betrokkene en familie;

- betrokkene moet, zover mogelijk, worden gehoord door de burgemeester.

- b. Verder komen verzoeken niet meer slechts via de psychiater bij de burgemeester. Ook anderen (burgers, politie, ambulancepersoneel) kunnen een verzoek voor een crisismaatregel doen bij de burgemeester. Omdat straks ook informatie van het OM en politie moet worden betrokken bij het opleggen van een crisismaatregel, wordt de afweging van de burgemeester niet meer alleen de keuze tussen wel of niet gedwongen opname op basis van het advies van de psychiater, maar moeten verschillende belangen (die van betrokkene, diens omgeving en de veiligheid van de samenleving) en informatie uit meer bronnen (politie-en OM) tegen elkaar worden afgewogen. Nu is dat niet het geval, maar onder de nieuwe wet zal de bestuurder meer inhoudelijk geadviseerd moeten worden door deskundige ambtenaren.
- c. Net als bij het verkennend onderzoek naar aanleiding van een melding en de verplichte rapportage aan het OM wordt ook hier het afbreukrisico voor de burgemeester (en wethouders als gemandateerden) aanzienlijk groter. Net als het aantal meldingen zou ook hier een toename van het aantal op te leggen maatregelen kunnen worden verwacht. Dit vanwege de mogelijkheid om eerder in te grijpen met een lichtere maatregel (om zwaarder ingrijpen te voorkomen) maar ook door een zwaardere rol van informatie vanuit politie en OM.

Datum 10 september 2018

1.3 ICT

Op dit moment is er een ICT (Khonraad) systeem voor de IBS. Dit moet worden vervangen of aangepast n.a.v. de wetwijziging. Voor de meldingen en het verkennend onderzoek moet de ICT vanaf de grond worden bedacht en opgebouwd. De ICT ondersteuning wordt gecoördineerd door het rijk. Er is landelijk een programma dat zich richt op ICT, communicatie en uitwisseling van gegevens (waaronder privacy). Het is belangrijk dat dit goed aansluit bij onze behoeften. Het is daarom noodzakelijk dat wij als gemeente onze eisen en wensen tijdig formuleren. Hiervoor is ambtelijke expertise nodig, die aansluiting krijgt bij het project. Hier is veel geld mee gemoeid en keuzes in de richting hebben consequenties voor de (gemeentelijke) kosten bij de uitvoering.

2. Nieuw proces

De aanstaande vervanging van de IBS door de crisismaatregel en de invoering van meldmogelijkheid met verplichting van verkennend onderzoek en rapportage vragen om de inrichting van een nieuw proces dat voorbereid moet worden door de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling en het team Veiligheid & Leefbaarheid.

3. Afstemming

Bij de implementatie van de wet moet afstemming plaatsvinden met andere processen/projecten die binnen gemeente/regio lopen of in voorbereiding zijn, zoals de aanpak verwarde mensen en het forensisch netwerk Oost Nederland.

4. Verplicht regionaal overleg

De wet schrijft verplicht regionaal overleg voor gericht op afstemming van de gedwongen zorg. Met Dimence (GGZ aanbieder) en OM, samen met de betreffende gemeenten verantwoordelijk voor dit overleg, is afgesproken het bestaande overleg Justitie en Psychiatrie Overijssel hiervoor te gebruiken. Gemeentelijke deelname vraagt om regionale afstemming, ambtelijk en bestuurlijk.

5. Waarom nu een besluit

Om het project invoering WVGGZ goed op te pakken is er extra capaciteit nodig. Deze capaciteit is momenteel niet beschikbaar binnen de staande organisatie. Vanuit het Rijk worden geen middelen ter beschikking gesteld voor deze invoering. De gewenste capaciteit is een projectleider voor 20 uur per week vanaf 01-10-2018 tot 31-12-2019. Het is gezien de complexiteit en de nog bestaande onduidelijke uitvoeringsconsequenties van belang dat de projectleider uiterlijk per 01-10-2018 start. Daarom wordt dit besluit nu gevraagd en niet gewacht tot het integraal afwegingsmoment bespreking najaarstukken.

Datum 10 september 2018

Risico's

1. Het gaat om complexe beslissingen met een fors (bestuurlijk) afbreukrisico. Er dient een afweging gemaakt te worden tussenvrijheidsbeneming versus ernstige schade voor betrokkene zelf of de maatschappij. De gemeente en het gemeentebestuur zullen aangesproken worden door betrokkenen bij negatieve consequenties van beslissingen.

2. Het openstellen van de mogelijkheid om te melden kan mogelijk sociale onrust veroorzaken in een buurt of wijk.

3. Het Rijk geeft nog weinig inzicht in de praktische en financiële uitvoeringsconsequenties van de wetswijziging. Onder meer de kosten en organisatie van het in te richten meldpunt, het laten uitvoeren van een verkennend onderzoek zijn elementen bij de invoering die tijdig verkend dienen te worden met het oog op het beschikbaar stellen van middelen en het voorbereiden van de gemeentelijke organisatie op deze nieuwe taken .

Datum 10 september 2018

Financiën

Geschatte kosten zijn voor 2018 € 50.000 en voor 2019 € 100.000. Daarnaast is projectgeld van ongeveer € 15.000 nodig voor voorbereiding van de inzet van een regionaal expert team dat onder meer verkennend onderzoek en rapportage gaat verzorgen. In de regio is met een aantal gemeenten al gesproken over verdeling van deze lasten. Er wordt een proces,- en projectvoorstel voorbereid. Daarin wordt voorgesteld de verdeling van de lasten op basis van inwoneraantal in te richten, zie daarvoor de tabel.

Tabel:

overzicht kosten verplichte GGZ			
		2018	2019
Lasten			
Projectleider 2018		€ 50.000	€ 100.000
Projectkosten		€ 15.000	
Totaal kosten		€ 65.000	€ 100.000
Baten:	inwoner*	2018	2019
Dalfsen	28070	€ 4.822	€ 7.419
Hardenberg	60211	€ 10.344	€ 15.914
Hatter	12040	€ 2.068	€ 3.182
Kampen	52511	€ 9.021	€ 13.879
Ommen	17531	€ 3.012	€ 4.633
Staphorst	16691	€ 2.867	€ 4.411
Steenwijkerland	43448	€ 7.464	€ 11.483
Zwartewaterland	22309	€ 3.833	€ 5.896
Zwolle	125548	€ 21.568	€ 33.182
Totaal regio	378359	€ 65.000	€ 100.000
*) CBS aantal inwoners per 1 januari 2017			

De lasten voor Zwolle zijn voor 2018 € 21.568,- en voor 2019 2018 € 33.182,-.

Datum 10 september 2018

Inwonersparticipatie

Cliënten, familieleden en direct belanghebbenden moeten betrokken worden bij deze voorbereiding. De lokale adviesraden hebben een adviserende taak in de besluitvorming. Zorgbelang Overijssel is gevraagd de inwonersparticipatie te coördineren en te ondersteunen. In de bijlage vindt u de inhoudelijk en financiële uitwerking hiervan.

Onderstaande de bijdrage per gemeente.

Lasten		2018
Offerte inwonerspart.		€ 4.650
Totaal kosten		€ 4.650
Baten:	inwoner*	2018
Dalfsen	28070	€ 345
Hardenberg	60211	€ 740
Hatterm	12040	€ 148
Kampen	52511	€ 645
Ommen	17531	€ 215
Staphorst	16691	€ 205
Steenwijkerland	43448	€ 534
Zwartewaterland	22309	€ 274
Zwolle	125548	€ 1.543
Totaal regio	378359	€ 4.650

*) CBS aantal inwoners per 1 januari 2017

Communicatie

Met betrokken partners waaronder; Dimence, OM, Politie, Cliëntorganisaties en regiogemeenten is de voorgestelde aanpak besproken.

Vervolg

In de regio is met een aantal gemeenten al gesproken over verdeling van deze lasten. Er wordt een proces,- en projectvoorstel voorbereid. Na akkoord van de gemeenten in de regio kan per 01-10-2018 een projectleider worden aangesteld.

Openbaarheid

Datum 10 september 2018

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang 2018
Kenmerk 46870
Onderwerp Wet verplichte GGZ

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,